

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónap 25 K Félévre 150 K
 Egy év 75 K Egész évre 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Október 31

Nemcsak szokás, nemcsak nagy ősök hatalmas cselekedeteivel szemben érzett kegyelet teszi kötelességünké a multakról való emlékezést nagy eseményeknek e forduló napján; a józan okosság is azt követeli, hogy merítsünk a bölcseségnek ama forrásaiból, melyeket a multak ismerete és az emlékezés fakaszt . . .

A keresztyénség értelmi és érzelmi alapértékai, melyek együtt véve az új kor megdönthetetlen erkölcsi világ rendjét teremtették meg, örökéletűek. De minden, mi ember kezébe kerül, gyöngül és erősödik; változik az idők forgásával. Nagy igazságok fénye halványodik meg; avagy kedvező szelek fordultára, dagadó vitorlák szárnyán száll és emelkedik s röpi az egész emberiséget a fejlődés útján.

A keresztyénség a haldokló klasszikus világ romjain fakasztott új életet. Egészéletes életet teremtő erejével az óvilág erkölcsi rothadásából is fölszívta a termékenyítő nedveket; mintha ez az átalakulás lebegett volna a Göthe lelke előtt, mikor kimondotta a nagy paradoxont: *Aus der Fäulnis kommt das Leben!* (Rothadásból kél az élet!) A keresztyén bölcsélet és dogma a pogány Aristoteles, Platon és Plotinos iskolájában fejlesztette ki finomságait!

A patristika mulhatatlan beesü megállapításain szellemi tartalommal megtelt keresztyénség azonban mintha túlélt volna magát a középkori scholastika szörszállhasogató vitáiban. Erkölcsi eszményei mintha elvesztették volna kapcsolatukat az étellel. A kolostor szűk falai közé húzódtak az vissza, küzdve önmagával is, e félreértésekkel és és ellenséges ördögöt keresve az emberi érzelmek mind több fényt követelő derűjével. És kint, a vastag falakon kívül tombolt az élet, üzte a maga orgiáit, és szenvedések tengerének örvényei gyötrötték és fenyegették az emberiséget.

A katolicizmus keresztyénség nem tudott önmagára találni. Annak hajói is tántorogva táncoltak az örvénylő és hullámzó vizek felett. A klasszikus világ eszméi újra kezdték termékenyítő munkájukat Róma megszentelt mezőin és új életet, és új világot, és új kulturát fakasztottak, de ez az új alakulás nem tudott elhelyezkedni a keresztyén világfelfogás idegen környezetében és sok helyt csak még mélyebbre sülyesztette a megindult erkölcsi romlottságot, még súlyosabb zavarokat okozott a keresztyén lélek öntudatlanságában; még epeszöbbsé tette a szomjuságot, mely elfogta a lelkeket a klasszikus világ szépségei s tudás kincse mellett a hit megnyugtató malasztja után, melyet a régi egyház benuzó karja nem tudott neki nyújtani.

Ebben a korban a léleknek új szomjusága, új vágyai támadtak és ezt a katolicizmus keresztyénség nem tudta kielégíteni. Ezt a szomjuságot nem oltották az óvilág újból fölfedezett kincsei; hiába temetkeztek bele a korszak legjobbjai, tiarás és koronás fők, bíborok és hermelin viselői, abba a fényzőnbe, mellyel egységes világnézetre és hitbeli megnyugvásra vágyó lelkeiket elkápráztatni akarták.

Amit az újraéledő klasszikus szellem egymagában nem tudott megadni, a lélek válaszos megnyugvását, megteremtette a germán faj contemplációkra, lelki elmélyedésekre alkalmas szellemével a hitújításban. Az egyházi reformáció tette teljessé az új kor szellemét, midőn az olasz földről kiinduló humanista műveltség mellé odaállította a megújított egyház régi és mégis új bibliás keresztyénségét, akkor, amikor kibékítette és összeegyeztette az újraéledt klasszikus szellemet a keresztyén világfelfogással.

Ott folytatta, hol az első ker. századok legjobbjai, kik a görög filozófia fogalmaitól megteljesedve dolgozták ki a keresztyén dogmatika eszmevilágát.

Óriás szerencsése a világnak, hogy a reformáció felismerte annak a kornak kulturális szükségletét, melyet az egyes ember szomjuságtól remegő ajkával és ellentmondásoktól hányatott lelkével ép úgy érezett, mint a társadalom, a tudomány és az állam életének minden nyilvánulásában létfeltétel gyanánt követelt. Az emberiség és a világ sorsát intéző isteni gondviselés kezében a reformáció volt az eszköz, mely megmentette az összeomlás, a visszazuhanás katasztrófájától. Próbáljuk csak elképzelni, milyen fejlődést vett volna a világ kulturája, ha a humanisták pogányságát be nem olvasztják a keresztyén világfelfogásba a reformáció iskolái és tudósai; ha Galileivel ezentul is csak titkon lehetett volna mormolni a tudósnak a természettudományi felfedezések új igazságait: és mégis mozog a föld. Nem sok jelentősége lehet ezzel szemben annak a kifogásnak, hogy megbontotta a hitegységet. Mi értéke lett volna olyan egységnek, mely már nem él a lelkekben. Állítsuk helyre ott, ahol lehet: az alapgondolatban és a nagy körvonalakban.

Az isteni gondviselés bölcsessége úgy intézi, hogy a kimerültek, a megfáradtak helyét új erők váltják fel, míg amazok is megújulva ismét odaszegődhetnek az emberiség kincseinek gyarapításához . . .

Minden kornak megvannak a maga különleges feladatai. Ezek teljes felismerése a leg-

fontosabb feladat. A katolicizmus már rég felébredt abból a benuótságból, amelyben a megújulás kora a maga sok oldalú követeléseivel magával szemben találta. Konzerváló ereje, mely még a középkor eredménytelennek és értelennek látszó idejében is pótolhatatlan kulturhiányok gyűjtésével és megőrzésével szolgált a világot, ismét önmagához méltó feladatot talált: megmenteni az új világ romjaiból a megmenthetőket. Csakhogy az óvilág értékeinek az újba való átmentése egymagában még nem elégséges záloga a jövőnek. A fejlődési csirák kinevelése ama másikkal egyenrangú és egyaránt nélkülözhetetlen feladat. Nagy korszakok és nagy alkotások csak a történelmi értékek és az új fejlődési lehetőségek összhangjából, egyensúlyból teremhetnek. Ehez meg a protestantizmus individualismusa adta a sarkaló erőt. Mint az inga, jobbra és balra lengésével szabályozza egyenletessé a percek haladását, úgy kell a protestantizmus új világot teremtő és a katolicizmus konzerváló erejének — immár a történelmi félreértések és ellenszenvnek századai után — ismét egy világ romjai felett kezdet fogva, megteremteni a jövő alapjait. Ha a hajtó erők közül ismét csak az egyik működik, az emberiség hajója ismét féloldalára dől s ismét az örvények fogják veszedelmes mélységeik felé ragadni.

A katolicizmus felismerte és egyesíti ezt a konzerváló munkát. Ébredjünk protestánsok, mi igazi hivatásunk tudatára és a nagy temetkezés fölött ne a sirások, de építő társaink, keresztyén testvéreink felé nyujtsuk át építésre kész karjainkat.
Mitrovics Gyula.

Zichy János gróf a tekintély elvéről és a földreformról

Budapest, október 30. (N. St. t. j.)
 Gróf Zichy János a politikai helyzetről a következőket mondotta:

— Hallottam az Andrássy—Apponyi-féle új alakulásról, de abban sem közvetlen, sem közvetett szerepem nincs. Nem idegenkedem attól a gondolatától, hogy visszatérjek a politikához. Erkölcsi kötelességemnek tartom, hogy a konszolidációt előmozdítsam. Ami a jövőt illeti, véleményem szerint a *tekintély elvének restaurálása és a keresztyén irányzat fenntartása kizárólagos végcéll.* Az ellentétet a társadalomban és politikában ki kell egyenliteni.

— A keresztyén irányzattól nem lehet elérni, feltéve, hogy a kormányzó, a hadsereg s minden possibilis kormány tekintélyét az támasztja alá.

— A földbirtokreform, úgy tartom, egy hatalmas kötelesség kielégítése. De a földbirtokreform ne olyan legyen, amely csak a nagybirtokoknak és latifundiumoknak ront neki és ezeket teszi tönkre.

Akció a párbajozás megszüntetésére

Budapest, okt. 30. (N. St. I. j.)
 Ugy értesülünk, hogy a legutóbbi parlamenti lovagias ügyek miatt *Frühwirth* Mátyás nemzetgyűlési képviselő indítványt szándékozik benyújtani a nemzetgyűlés elé, hogy a párbajok megakadályozására szigorú büntető rendelkezést tartalmazó törvényjavaslatot készítsenek. *Frühwirth* Mátyás erre vonatkozólag kijelentette, hogy lehetetlennek tartja, miszerint a keresztyén eszmének égisze alatt a kormányzás megengedje a párbajozást s hogy a nemzetgyűlési összeszólalkozásokat fegyverrel intézzék el. A kormánynak és a nemzetgyűlésnek minden rendelkezésére álló eszközzel meg-

kell akadályoznia, a kormánytagok és nemzetgyűlési képviselők párbajozását, hogy ezzel is érvenyt szerezzenek a törvénynek.

Az indítványra vonatkozólag *Haller* István kultuszminiszter kijelentette, hogy jogállamban nem való a párbaj. *A törvényhozónak mindenképpen jobban kell tudnia, hogy ezt a törvényt tiltja.* Nagyon szívesen járul minden indítványhoz, amely a törvényhozás terméből kiküszöböli a kardot és a pisztolyt, ezt a folytonosan kísértő argumentumot. (A magunk részéről mi is örömmel üdvözljük a mindinkább elharapódzó párbajmánia elleni mozgalmat. Szerk.)

Szemtanu az erdélyi zavargásokról

Békésgyula, okt. 30. (Nemz. St. tel. jel.) Egy Erdélyből menekült tisztviselő, aki a romániai politikai viszonyokkal ismerős, a romániai sztrájkokról a következőket mondotta:

— A Romániában kitört sztrájk általában sokkal nagyobb, mint ahogy a bukaresti sajtó jelentette. Október 24-én Krajóvában, amely nagy ipari város, a katonaság és munkásság között két napos

utcai harc folyt le. Mindkét részről több száz halott és sebesült volt. **A romániai munkásság követeléséhez csatlakozott az erdélyi munkásság is, amely még a magyarországi erdélyi prefektusok elbocsátását is követelte.** Romániában a zavargások, utcai lövöldözések napirenden vannak. A kormány mindent elkövet a sztrájkmozgalom letörésére, amit bolsevista puccsnak tartanak.

Baltazar védői

— Ki az a Csighy? —

A ref. egyházmegye ülése után, mint előre megjósoltuk, tanítók, tanárok és isten tudja kik, küldöttségileg, felirattal siettek Baltazar elé s biztosították bizalmukról s arról, hogy csakugyan bevették a nekik szánt maszlagozt, hogy t. i. aki a Baltazar esendő, gyarló személyét bírálja, az a református egyház ellen tör. Megáll az ember esze, hogyan képesek felnőtt egyének komoly ábrázattal ekkora sületlen zűzöveget összehesztelni és bevenni. Ugyan kérjük szívesen, kinek jut eszébe *Petri Elek* vagy *Révész Kálmán* tiszteletre méltó személyét támogatni, pedig tudtunkkal ők is református püspökök?

Nekünk azonban eszünkbe jutott, hogy egy kis szemlét tartsunk azok fölött, akik a legnagyobb igyekezettel rántanak kardot a gályára áhító Baltazar mellett és testükkel is készek védelmére kelni. Ránk nézve nem volt meglepő a szemle eredménye, de a kevésbé beavatottak csodálkozással fogják hallani, hogy legnagyobb részük többé-kevésbé jegyes ember.

Az egyházmegyei gyűlésen leghangosabb volt valami Csighy Andor nevezetű ur, akinek ez alkalommal hallottuk először a nevét. Erdéklődünk iránta. Okulásul szárazon közöljük, amit jó forrásból hallottunk róla. A háboruban mint önként jelentkezett tábori lelkész vett részt. huzván ezért századosi fizetést és járulékait s szolgálván érte csaknem az egész idő alatt a következő veszedelmes frontokon: Debrecen, Nagyvárad, Königrätz. A forradalom kitörésekor valami katonai kórházi frontról került haza és azonnal a *hosszupályi Nemzeti Tanács elnöke* lett. Mint ilyen, a Lichtscheineradalom szalmájának a lakosság közt való uradalmával kezdte dicsőséges szerepét. A Károlyi-kormányánál is járt fenn a Nemzeti Tanács több tagjával, a földosztás ügyében — a község költségén. A gazdakörnek is, mely később polgári-kör címet vett fel, a forradalomban a nagytiszteletű ur volt az elnöke. (Ez a kör később az időnek megfelelően „Nemzetközi kör”-re vedlett, míg csak az oláh megzárulás folytán meg nem szűnt.)

Ugy látszik, abból indulva ki, hogy az új világmegegyítő tanok szerint papra nincs szükség, *tanítói állás vállaldására akarta rábíri* a h.-pályi róm. kath. lelkészt: *Kovács Rezsőt* is, aki azonban ezt az ajánlatot felháborodással utasította vissza. Ez nagypénteken történt. Miután néhány nap múlva a dicső vörösuralom dicsőtelenül kimult, maga a nagytiszteletű ur se juthatott abba a szerencsés helyzetbe, hogy tanítói mogyorófpálcával cserélje fel a papi palástot.

A forradalmi eszmék, ugylátszik, a fejébe szálltak Csighy uramnak. Képviselői ambíciók kezdtek háborgatni: fel akart lépni a derecskei kerületben Károlyi-párti programmal. Ezt közölte is Létay Ernővel, aki ott pártelnök volt. Létay nem fogadta el a felajánkozást és tiltakozott a jelöltség ellen, kijelentvén, hogy ő és pártja (a Lovász-párt) polgári alapon áll és Csighy urat nem hajlandó támogatni. Erre az ambiciózus jelölt bejött Debrecenbe, pártgyűlésre, hogy így biztosítsa magának a jelöltséget.

Ujabbán *kiszagda-párti* lett s mint ilyen, Guthynak legnagyobb híve. Mint ilyennek számára, Szilágyi Lajos kormánybiztos-főispán, népgyűlésen, egész község füle hallatára ígérte meg jutalmul az esperességet. Egyébiránt előbb a *függetlenségi* Marjay Péternek, majd

fordulván az idők — a *munkapárti* Beöthy Lászlónak volt egyformán lelkes kortese.

Azonban ébrednek már Hosszupályiban is. Ennek kétségtelen jele a többek közt az, hogy mult hó 26-án Csighy uramat pereputyostul *kibuktatták* a fogyasztási és értékesítőszövetkezetből, melynek addig elnöke volt.

Egyelőre ennyi kis vázlatot nyújtunk Baltazar legdühösebb védőjéről, aki testével akarja fedezni a nagy Dezsőt, a debreceni Casino volt tagját.

Később talán gombostűre szedjük a többi védők egyikét-másikat is. — Szép gyűjtemény lesz.

Nyilatkozat

Az Egyetértés mai számában sokat sejtetőleg hivatkozik keletkezésének körülményeire. Mint egyik legilletékesebbnek, legyen szabad nekem az Egyetértés történetét elmondanom.

Mikor a veresuralom az oláhok bevonulásával véget ért, óhajtottam megvalósítani az Arany János társaság régebbi tervét, keresztyén hírlap vállalat létesítését. Mivel a társaságot nem lehetett összehívni a gyűléstartás tilalma miatt, de mert egyébként is a Szilágyi Imre egyéniségére, mint egyik szerkesztőre gondoltam, vele, mint az Arany János társaság igazgatójával felkerestem a városi nyomda vezetőjét és a főispáni teendővel megbízott Magoss György urat s velük ilyen irányban folytattam megbeszéléseket. Magoss György ur terveinket mindenben helyeselte és részletesen kidolgozott programunkat is elfogadta.

Vagy akartunk lapot, vagy sem. Ha igen, érintkeznünk kellett az oláh katonai parancsnoksággal. Mivel mi oláhu nem tudunk, felkértük Husz Richárd kollegámat, hogy kérésünket a lap megjelenését illetően adja elő és szövegezzé. Ő ezt több ízben többször meg is tette. Ez az oláh kapcsolat és protekciók története. Ami pedig az Egyetértés további sorsát illeti, a nyomda bizottság a mi programunkon olyan átalakítást végzett, amely mellett mi a szerkesztést nem vállalhattuk. Amint ez befejeztetett, attól kezdve az Egyetértésnek sem a befolyásolására, sem az átvételére semminemű kísérletet nem tettünk. Magyarán, az Egyetértéshez semmi közünk nem volt és nem is kerestünk vele semmi összeköttetést.

A Hajduföld megjelenési jogát illetően csak azt kell megjegyeznem, hogy a lapot a Részvény Társaságnak Rásó István főispán ur ajánlotta fel, amikor már a megjelenéshez a lapnak megvolt a joga. Legalább a megjelenés kérdése körül a Részvény Társaság vezetőségének semmi dolga nem akadt.

Ha valami pikantéria van az Egyetértés születése körül, az csak az lehet, hogy egy alkalommal mielőtt a tárgyalások köztünk megszakadtak volna, Keresztessy ur tudtunk nélkül és nélkülünk plakátrozta a lap legközelebbi megjelenését. Mikor ez iránt Magoss főügyész urhoz kérdést intéztünk, ő irányítván a tárgya-

lások békés folytatását, Keresztessy urat kapacitálni igyekezett, hogy nyugodjék bele a velünk való együttműködésbe. A dolog ilyen stádiumában ismét meg kellett jelennünk az oláhok előtt, mert ők a lap megjelenését a mi nevünk alatt engedték meg talán inkább a bizalmi állásban levő főügyész, mint a Husz befolyására. Vagyis az Egyetértésnek a címet én adtam s a lap tervét én vetettem fel, sőt a szerkesztőséget is én és Szilágyi állítottuk össze, azonban az egy napon mégis nélkülünk és a mi irányunk ellenére jelent meg.

Debrecen, 1920. okt. 30.

Mitrovics Gyula.

Az Egyetértésnek megtévesztésre szánt eikkéhez a magunk részéről csak annyit jegyzünk meg, hogy a cikk különösen ott rosszhiszemű, amikor úgy tünteti fel a dolgot, hogy „az a társaság” a már létező Egyetértést akarta „fórumának megtenni”.

Az igazság az, hogy az Arany János társaságból kiindult lapalapítási gondolatot, a lap tervezett nevével együtt szöröstül-böröstül eltulajdonították. Az a társaság tehát igaz, hogy forszírozta az Egyetértés megjelenését, de *nem ezét*, hanem keresztyén és nemzeti alapon álló Egyetértését. Az is igaz, hogy a Hajduföld jelenlegi szerkesztője tiltakozott az ellen, hogy olyan ember lehessen egy-kettőre lapszerkesztő, aki — mint Szatai Ferenc — még pár héttel azelőtt a saját zsebéből tüzött ki pályadíjat proletár-indulóra.

Konstantint nem engedik fia temetésére

Athén, okt. 30. (Nemz. St. tel. jel.) Elhatározott dolog, hogy *Pál* herceget választják királynak. Konstantin exkirály az olasz követ útján kérte, hogy engedjék meg neki, miszerint fia temetésén részt vegyen. Kérését azonban megtagadták.

A Korányi--Erek-ügy

Budapest, okt. 30. (Nemz. St. tel. jel.) *Korányi Frigyes* és *Erek Károly* között felmerült lovagias ügyben a segédek még mindig tárgyalnak. A tárgyalások még 1-2 hétig elhúzódhatnak, mert a tárgyalások befejezése után a segédek betérjesztik az iratokat a tisztviselői választmányhoz.

A Nemzeti Liga Zrinyi-estélye

Az *Egyesült Keresztyén Nemzeti Liga* debreceni osztálya november 18-án este a Vigszínházban tartja második magyar estélyét. Gróf Zrinyi Miklós a költő halálának évfordulója alkalmából a műsor legnagyobb részét Zrinyi költészete s annak méltatása teszi ki.

A műsort dr. *Bessenyei Lajos* konferánza vezeti be, ezt követően a városi dalárda Tinódi Sebestyén dalokat ad elő. A „Szigeti veszedelem”-ből *Bakoss Sarolta* és *Bihari Ákos* szavalnak részleteket.

Zrinyi költészetének jelentőségét *Papp Károly* egyetemi tanár méltatja. *Havassy Gáborné* régi magyar dalokat énekel és *Bessenyei Fábry Irma* Berlioz Rákóczi indulóját adja elő. A jegyek árusítása amiről a propaganda bizottság külön értesítést ad ki, a közeli napokban megkezdődik.

Ujabb határidő a béke ratifikálására?

Páris, okt. 30. (Nemz. St. tel. jel.) Párisi lapok szerint a francia, angol és olasz képviselők jegyzéket adtak át a magyar kormánynak, amelynek értelmé-

ben november 15-ig kell a békeszerződés ratifikálását megejteni. A jegyzék hangsúlyozza, hogy újabb határidőt semmiesetre sem fognak adni.

HIREK

A köztisztelt

Landau, akit ezzel a jelzővel illetett Ruppert képviselő ur a nemzetgyűlésen és akit a „fehér terror” mártírjának akartak az érdekeltek feltüntetni, nem is annyira köztisztelt, mint amilyennek elhíresztették. Mint a fővárosi államrendőrség kimutatja, Landau ur inkább a tisztázatlan multu emberek előtt örvend köztiszteltnek, mint a tisztességes, becsületes társadalom előtt. Landau urnak ugyanis nem kevesebb, mint 37 elintézetlen bünygye maradt az államrendőrség és a királyi ügyészség irattárában és sok-sok kisebb-nagyobb kihágásért, lánclásért és árdrágításért volt már elítélve... Ilyképen az igen tisztelt képviselő ur beállításán minden bizonnyal csak arra volt jó, hogy a külföldi zsidó-sajtó dusan kamatozó tőkét kovácsoljon magának belőle és a keresztyén nemzetgyűlési képviselő anyagát használja fel a magyar „fehér terror” ellen harsogó üvöltéséhez. Erre pedig a közügynek igazán semmi szüksége nem volt.

— **Lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt szerdán reggel jelenik meg.**

— **Istentisztelet a róm. kath. templomban.** A róm. kath. templomban holnap, Mindszentkor d. e. mint rendszeren, délután 3 órakor sz. olvasó, fél 4 órakor körmenet kedvező időben a temetőben. 5 órakor szent beszéd a templomban, utána ájtatosság a halottakért. Kedden, halottak napján fél 7, 7, háromnegyed 11 órakor csendes misék, 9 órakor nagymise a meghalt hívekért, amely után csendes mise a temető kápolnában.

— **A főügyész felfüggesztése.** Ma foganatosította Hubert Ottó főispán a belügyminiszter azon rendeletét, mely elrendeli dr Magoss György városi tiszti főügyész felfüggesztését és az ellene indítandó fegyelmi vizsgálat folyamatba tételét. A főispán felhívta dr Magoss Györgyöt, hogy dr Csóka Samu polgármester-helyettes közbejöttével nov. 1-én hivatalát adja át dr Debreczeny Barna tb. városi főügyésznek.

— **Házasság.** Csebi Pogány F. Béla dr. szolgabíró főhadnagy és péchuffalusi Péchy Hilda házasságot kötöttek.

— **Esküvő.** Nagy Károly jászberényi államrendőrségi kapitány folyó hó 27-én tartotta esküvőjét Sinay Arankával, Sinay Károly törvényszéki bíró és neje, szalárdi Jakó Aranka leányával Debreczenben. Tanuk voltak: Cserece Gyula államvasuti főellenőr és dr. Hutiray József orvos.

— **A kath. népszövetség** ma délután 3 órakor a Bika szálló nagytermében a következő program mellett tartja sajtó nagygyűlést:

1. Helyi csoport igazgatója: Kolvent Rudolf megnyitja.
2. Barthos János orsz. gyűlési képviselő: A magyarság és keresztyénység.
3. Huszár Károly: A sajtó mint nagyhatalom.
4. Csiz József, központi titkár: A keresztyén sajtó jövője.
5. Csernus Mihály ünnepi bezáró beszéde.

Felkérjük a kath. népszövetség csoportvezetőit és tagjait, hogy a ma délelőtt 11 órakor tartandó értekezleten, melyen Gerencsér orsz. gyűlési képviselő és Borián központi titkár urak fognak beszámolót tartani keresztyén életünkről a kath. népszövetség otthon helyiségében 7 és fél órai kezdettel társas vacsorát rendezünk, melyre az érdeklődőket ez uton meghívjuk.

— **Az Arany János Társaság** rendes havi közgyűlését november elsején, hétfőn délután 6 órakor tartja az „Ébredő Magyarok” helyiségében. (Péterfia-utca 76.) Tagfelvétel is lévén napirenden, kérjük az összes tagok feltétlen megjelenését.

— **Katona-zenekar hangversenye.** Ma vasárnap este 8 órai kezdettel a Hungária-kávéházban változatos műsorral hangversenyt tart a katona-zenekar. Jövedelem a zenealapot szolgálja.

— **Nálunk nincs román tusz.** A közönség körében olyan hírek keringenek, hogy a debreceni kir. törvényszék fogházában tusként van letartóztatva egy román főszolgabíró, kinek szabaddalra helyezése, egy a románok által fogva tartott magas állású magyar alattvaló elbocsátásától van függővé téve. Ezen híresztelésekre vonatkozólag illetékes helyen a következőket jelentették ki: Dr Selegian Faust román alkalmazásban volt főszolgabíró ellen a debreceni kir. ügyészségnél és törvényszéknél tényleg folyik bünvádi eljárás. A büncselekmény, melynek alapos gyanuja alatt áll, olyan súlyos természetű, hogy amiatt mindenkor elrendeli a bíróság az előzetes fogvatartást. Ez a bünygy kizárólag a magyar büntetőtörvénykönyv és bünvádi perrendtartás rendelkezései szerint kezeltetett eddig és fog kezeltetni ezután is és semmiféle kapcsolatban nem áll a románok által fogva tartott valamely magyar alattvaló ügyével. A tusként való internálás nem tartozik sem a kir. ügyészség, sem a kir. bíróságok, hanem a közigazgatási hatóságok hatáskörébe. Ugy tudjuk egyébként, hogy Magyarország területén román alattvaló tusként internálva egyáltalán nincs.

— **A népbiztosok bünpöre.** A népbiztosok bünpörében gyors tempóban folytatják le a védelem által bejelentett tanuk kihallgatását. Ma is több tanu kihallgatását fejezték be, többek között kihallgatták Havas Ákos gazdasági titkár, Balog, szakszervezeti tisztviselőt és Vikár Bélát, az országgyűlési gyorsiroda főnökét.

— **A dohánycsempészek ellen.** A pénzügyigazgatóság közli, hogy a kir. pénzügyminiszterium rendelettel felhatalmazta a m. kir. pénzügyigazgatóságokat, hogy ott, ahol az a belföldi dohányjal üzött nagyobb mérvű csempészet meggátolása érdekében mulhatatlanul szükségesnek mutatkozik és olyan esetben, midőn a csempészet elkövetésére alapos gyanu forog fenn, a pénzügyőri szakaszok, biztosok kerületek vezetőit, továbbá a pénzügyőrségi ügyek előadóit személyre szóló, legfeljebb azonban 1921 február hó végéig érvénnyel bíró általános házkutatási engedéllyel lássák el, azzal a kikötéssel, hogy a kivételes engedélyek csakis a belföldi dohányjal üzött csempészet felderítésére használhatók fel.

— **Jótekonyság a menekültekkel.** Az elmúlt héten a menekültek javára az alábbi kegyes adományok folytak be. A Hajdúföld utján a vas és rezbutorgyártól dr Trocsányiné elhalálózása alkalmából koszoru megváltás címén 100 kor., Török Barnánétól 10 kor. 40 f., Sztraka Lajostól a bíróság által megállapított szakértő díja 60 kor., Surányi központi kávéház tulajdonostól 288 kor., Nagy Gy. Lajos csökmői kerégyártótól 50 kor., az Apolló mozitól a téli időszak tartama alatt a hetenként felajánlott 200 korona- ezen kívül pedig az eddigelé is kiutalt 50 ingyen mozi jegy, Csanak János földbírtokos pedig egy fél vagon káposztát ajánlott fel a menekülteknek. Mindezen nagy lelki adományokért hálás köszönetét nyilvánítja az OMH debreceni kirendeltsége.

— **Esztétikai előadás.** Tankó Béla legközelebbi esztétikai előadását hétfőn, november 1-én d. u. 5 órakor tartja meg a Kollegium disztermében. Tárgya: A művészetek összefüggése.

— **Vallásos estélyek.** Október 31-én vasárnap délután fél 5 órakor a téli időben szokásos vallásos estélyek a Kossuth-utcai református templomban megkezdődnek, melyre testvéri szeretettel hívjuk meg híveinket.

— **Vasárnap lehet virágot árulni.** A kereskedelmi miniszter értesítette a rendőrséget, hogy október 31-én, vasárnap a virág és koszuárúsítást egésznap engedélyezte. A rendelet kimondja még, hogy minden más árucikknek, tehát gyertya és más világító szernek az árusítása tilos.

Előfizetési felhívás!

November 1-sejével új előfizetést nyitunk a HAJDUFÖLD-re.

Az a napról napra fokozódó bizalom és szeretet, melyet a mi kedves olvasóközönségünk a HAJDUFÖLD iránt tanusít, a mi legszebb és egyedüli jutalmunk. Biztatást látunk ebben, és egyuttal erőt is merítünk belőle, hogy tovább is következetesen haladjunk azon az egyenes uton, amit magunk elé tűztünk, amely ut a külső és belső ellenségtől végső pusztulás örvényébe juttatott magyar Hazánknak a magyar nemzeti gondolatban és a keresztyén vallásrököcsökben való megújodásához vezet.

Ezt a magasztos célt szolgálta a HAJDUFÖLD és a jövőben is ezt kívánjuk szolgáltni minden igyekezetünkkel, minden betűnkkel.

Ehhez kérjük az öntudatos keresztyén és nemzeti érzésű magyar közönség további támogatását.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy hónapra 25 korona

Negyedévre 75

Kérjük vidéki előfizetőinket, akiknek előfizetése október 31-én lejár, hogy a megújításról idejében gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap pontos küldése fennakadjon.

Kedvezmény A HAJDUFÖLD minden előfizetőjének jogában áll **ingyen** havonta egy 10 szög terjedő **apróhirdetést** beküldeni, melyet díjtalanul közlünk.

— **Hirdetmény.** Az 1919 s további évekre kivetendő III. c. tételeknek közszemlére becsátásáról. Az 1920 évi XXIII. t. c. 78 és 79 §-a alapján az 1919 s további évekre ezuttal első ízben kivetendő III. c. kor. adóra vonatkozó kiszámítási terveket tartalmazó lajstrom 1920 évi október 30-tól 1920 évi november 8 napjáig bezárólag 8 napon át a városi adóhivatalnál közszemlére kitétetvén, azt ott mindenki megtekintheti. Az 1920 évi XXIII. t. c. 78 §-a alapján mindenkinek joga van ugy a saját, mint a mások adóját illetőleg írásbelileg észrevételt tenni, melyet a lajstrom közszemlére kitételek utolsó napját követő 15 napon belül a m. kir. Pénzügyigazgatóságnál kell benyújtani. Hollós m. kir. pénzügyigazgató h.

— **A só behozatali engedély beszüntetése.** A só elosztó bizottság értesítette a várost, hogy abban a helyzetben van, hogy a 70 dekagrammban megállapított fejadagot egy kilóra emelheti, s ezt a szükségletet november 1-től november, december és január hónapokra előre utalhatja. Ugyancsak módjában áll az ugynevezett küldemény szükségletek 25 százalékát kiutalni. A sóellátás kedvező helyzete folytán olyan előterjesztést tesz a kormánynak, hogy a sóbehozatali engedélyeket egyelőre szüntesse be.

— **Társasvacsoránkat,** melyet a pályaudvari Haas és Petrakovics-féle étteremben tartunk meg, a november 6-iki öszivásárunk miatt nov. 13, szombatra halasztottuk. Baross-szöv.

— **Őszi vásár.** Mint már többször jeleztük, de azért még mindig nincs jól tájékozva a közönség, tehát most ismételtén tudatjuk, hogy a vagyonmentő vásárra, ami egyik érdekes része lesz az őszi vásárnak, az eladásra szánt tárgyak 5-én, előtte való nap reggel 10 órától este 6 óráig a Bika nagytermébe küldendők, ahol a nőegylet hölgyei átveszik és elrendezik; az árakat minden egyes tárgyra kéri ráírni. Sem előbb, sem utóbb, csak 5-én lehet küldeni. Előzetesen pár sorban tudatni kéri Fráter Erzsébet elnöknővel (Kossuth-u. 36.) Az őszi vásárra tisztelettel meghívja a rendezőség a város és a vidék közönségét, ahol megannyi szórakozás és látnivaló lesz.

— **Propaganda előadások.** Pénteken d. u. folyt le a Székely Társaságnak negyedik propaganda előadása. A váratlanul beállott hűvös idő dacára sem lankadt az érdeklődés az értékes előadások iránt. A tartalmas és élvezetes műsort forró, lelkes hangulatban hosszan tartó tapsokkal hálálta meg a publikum. A legközelebbi előadás november hó 3-án délután fél 6 órakor lesz a vármegyeház disztermében.

— **„Héra”** kézimunkaüzlet, fehérneműjavítóval és Kolosné nyakkendőterme Simonffy-utca 5 sz.

Ma és holnap bucsuzik a Vigszinházban **Kovács Lilly** kedvelt primadonna legjobb szerepeiben

— **Doktorrá avatás.** Tegnap avatta a debreceni egyetem tanácsa bölcsészeti doktorrá Szabó György Pius tábori püspöki titkárt, menekült kolozsvári Szent Ferenc-rendi házfőnököt. A fiatal doktor neve tudományos körök előtt sem ismeretlen, nagyobb és új utakon induló magyar történelmi munkája most van sajtó alatt.

— **Baross-Szövetség közleményel.** Őszi vásár. Napról-napra hatalmasabbnak ígérkezik a jótékony négylettel együttesen november hó 6 és 7-én megtartandó jótékonycélú vásárunk. Ifjú szövetségünk minden áldozatot meghoz a nemes cél érdekében. Városunk közönsége egyrészt olcsón értékes bevásárlásokat eszközölhet másrészt a hasznost a kellemessel kötheti össze. A jótékony négylet fáradozást nem kímélő odaadása révén remélhetőleg az őszi vásár igaz és teljes sikert fog aratni, amely biztatás lesz részünkre, hogy ezen vásárokat a jövőre állandósítsuk. Még e héten részletesen ismertetjük a két napos jótékonycélú akción mősorát, valamint a résztvevő kereskedők névsorát. — **Dr Varga Lajos** tagtársunk e héten folytatja igen értékes és eddig is nagy sikert aratott pénzügyi és gazdasági reformokkal foglalkozó előadásait. November 2-án, szerdán este 6 órai kezdettel a Nemzeti jegybank megszerzéséről, valamint a nemzeti háztartás pénzügyeinek rendezéséről szóló reformterveit fogja ismertetni, mely előadásunkra ez uton hívjuk meg az érdeklődő közönséget. Előadásunk jelzett időben a városházi kis tanácsteremben tartjuk meg. — Az előadás díjtalan s a terem fűtve lesz.

— **„Move” bazár.** Folyó évi december hó 15-én a „Move” Debrecenben karácsonyi bazárt nyit. Célja, hogy Debrecen keresztyén társadalmát a karácsonyi bevásárlásoknál olcsó áron juttassa hozzá olyan ajándéktárgyakhoz, melyekkel nem az osztrák, vagy cseh ipart gazdagítjuk, hanem helybeli keresztyén családokon segítünk. A bazárban ugyanis minden keresztyén ember tekintet nélkül arra, hogy „Move” tag-e, vagy nem, elhozhatja a maga eladásra szánt tárgyát, legyen az akár maga gyártotta kézimunka, gyermekjáték, famunka, kép, szobor, vagy bármely más tárgy, akár pedig bármi más olyan birtokában levő tárgy, amitől megválni szándékozik. A vezetőség elismervény ellenében átveszi a tárgyakat, a bazárban kiállítja és eladás után a befolyt összeget a tulajdonosnak kiszolgáltatja. A tulajdonos neve csak abban az esetben lesz a tárgyakon feltüntetve, ha azt maga a tulajdonos kívánja. Fentieket azért közli a vezetőség már most, hogy azoknak, akik ilyen célra alkalmas tárgyak gyártásáival foglalkoznak, idejük legyen december hó 15-ig megfelelő mennyiségű kiállítási anyagot elkészíteni. Készítsünk mindnyájan valamit, a bevásárlók pedig szükségleteiket igyekezzenek elsősorban a Move bazárban beszerezni. Így nagyon kevés lesz az az összeg, ami a karácsonyi bevásárlás címén Debrecenből az osztrák és cseh iparosok zsebébe vándorol.

— **Menekültek panasza és köszönete.** Zilahról és vidékéről menekült magyarok nyertek elhelyezést a Salvator-barakkban, ahol — mint panaszzal — csaknem megfagynak, mert ajtó-ablak hiányos, Fekvőhelyük egy-egy marék szalma. Fűtőanyagjuk nincsen. A hatóság figyelmébe ajánljuk e szerencsétleneket, akik e helyen mondanak köszönetet dr Baltazár Dezső püspöknek, aki részükre 6000 koronát gyűjtött. Harmincegy szegény család részesült az adományban. A paphoz álló szép cselekedet méltó mindnyájunk osztatlan elismerésére.

— **Nyugdíjasok és nyugbérések drágasági segélye.** A pénzügyigazgatóság m. rendelt számvevőségtől nyert értesülés szerint a nyugdíjasok és nyugbérések f. év augusztus 1-től visszamenőleg drágasági segélyben részesítendők: 2400 kor. után 200 kor., 3201—4000 kor. után 250 kor., 4001—5000 kor. után 300 kor., 5001—6000 kor. után 350 kor., 6001—8000 kor. után 400 kor., 8000 koronán felül havonta 450 korona. Ötvenegyes gyermekeinek nevelési járuléka az anya drágasági segélyének gyermekeként egyötödével és szülőföldi árának eszményi anyai nyugdíj kétötödével emelkedik drágasági segély képen. Nyugbérések drágasági segélye havonta 100 kor. A különbözetre tehát 4 hónapra vonatkozó nyugta november 10-ig a könyvecske képesán számfeljés végett szolgáltatandó, mely esetben 15-én a kifizetés akadálytalanul meg fog történni. A nyugtáakra bélyeg többé nem ragasztandó, a hatósági igazolás minden nyugtán elmaradhatatlan.

— **Tagtársak!** Ezuton is felkérjük szövetségünk összes tagjait, hogy az Egyesült Keresztény Nemzeti Ligába lépjenek be. Évi tagdíj 12 korona.

— **Rendőri hírek.** Fábry Ernő érmihályfalvai földbirtokos Ernő nevű fia Bádogos-utcai lakásán tegnap délben fejbőlte magát és meghalt. Tettének oka ismeretlen. — **Körözés.** A budapesti államrendőrség megkeresésére a debreceni rendőrség Kaufmann Sándor 30 éves budapesti lakosnak körözését rendelte. Kaufmann bátyja utlevelét és 70 ezer koronáját lopta el és megszökött hazulról. — **A lelketlen anya.** Tegnap délben a Dóci-leányiskola tanári szobájában egy csecsemőt találtak. A rendőrség a csecsemőt beszállította a Gyermekmenhelyre, míg az ismeretlen és lelketlen anya után megindította a nyomozást.

— **Táncestély ifj. Schaff János** táncintézetében — a Royalban — az őszi táncanfolyam iparos- és kereskedő-ifjak részére már megkezdődött. Beiratásokat még elfogadok. A gazdálkodó-ifjak tanfolyama november hó 3-án kezdődik. Ma vasárnap este nagy táncestély 8—12 óráig.

Angol-francia ellentétek

London, okt. 30. (Nemz. St. tel. jel.) A jóvátételi kérdésben Franciaország és Anglia között nincs meg az egység. A francia kormány a represszáliák alkalmazásának álláspontján áll és többek között megakarja szállani a Ruhr-vidéket is, ha Németország nem fizetne.

Erős fagy mindenfelé

Budapest, okt. 30. (Nemz. St. tel. jel.) Ma éjjel minden átmenet nélkül erős fagyra fordult az idő. A meteorológiai intézet jelentése szerint Budapesten 10, Szegeden 9 Celsius volt a hőmérséklet a 0 fok alatt.

Csehország belső bajai

Berlin, okt. 30. (N. St. t. j.) Cerny, cseh miniszterelnök nyilatkozott egy krakói újságnak, amely az első kormány külpolitikájához való visszatérést s a franciák ellen irányuló Benes-féle politika kudarcát jelenti. *A cseh hadsereg jelenleg nemcsak Magyarországot elleni fegyveres védelemre, hanem a belső zavarok leverésére is képtelen.* Ezért az új kormány egyezséget kötött Franciaországgal, amelynek értelmében belső zavarok esetén egy francia hadtestet küldenek Csehszlovákiába.

A magyar béke a párisi kamarában

Páris, okt. 30. (Nemz. St. tel. jel.) A francia kormány külügyi bizottsága november 10-én kezdi meg a magyar békeszerződés tárgyalását s valószínűség szerint még november hó végére a kamara plénuma elé kerül.

Lengyelország nem lép be a kisantantba

Bécs, okt. 30. (Nemzeti St. tel. jel.) Prágai távirat szerint Take Jonescu a cseh fővárosba utazott, hogy Benes cseh külügyminiszterrel tárgyaljon. Ugyancsak cseh forrásból jelentik, hogy Take Jonescu ismét Varsóba utazik. Más jelentés szerint előbb Belgrádba megy s csak innen Varsóba. Bécsi lengyel körökben úgy tudják, hogy Benes és Take Jonescu mesterkedésével állanak szembe. — Take Jonescu minden erejét megfeszíti, hogy *Lengyelországot bevegje a kisantantba, amely tervnek azonban aligha lesz sikere.* A míg a kis antant kimondottan Magyarországot ellen irányul, addig a lengyelek nem hajlandó a kisantantba lépni.

Valutaárfolyamok

Budapest, okt. 30. (Nemzeti St. tel. jel.) A budapesti tőzsdén ma a következő árfolyamokat jegyezték: Napoleon 13'50, dollár 470, márka 606, lei 760, rubel 365, szokol 553, francia frank 32'80, lengyel márka 1'54, leva 580, korona dinár 12'60.

Irányzat szilárd, egyes valuták állandó emelkedése mellett.

Színház

* **A „Névtelen asszony.”** Pénteken este A. Bisson kiváló társadalmi drámai művét „Madame X” a „Névtelen asszony” játsszotta a Csokonai színház prózai együttese. A darab elsőrendű drámai alkotás és mindvégig lebilincselő. Jó előadás keretében mutatkozott be a társulat új drámai hősnője: *Farkas Ida*, ki a nehéz címszerepet kellő drámai erővel és finoman átérezve kreálta, Jó partnere volt *Kardoss Géza*. A többi szereplők közül különösen dicséretreméltó alakításokat kaptunk: *Szendró Gyulától, Bánhidya Józseftől és Szigeti Jenőtől*; pompás karakterisztikus játékkal elsőrendű művészi élvezetet nyújtottak. Kisebb szerepeikben *Székely Zizinek, Csolnakossynak és Erdélyi Kálmánnak* volt nagyobb sikere, míg az *ügyész* a vádbeszédet még a sugó hangos sugása után se értette. A rendezés és a díszletek nagyszerűek voltak. A közönség nem fukarkodott a tetszésnyilvánításokkal, többször nyílt színen is megtapsolta a szereplőket.

A színházak és mozgószínházak közleményei.

Vasárnap 30-án este Gárdonyi Géza magyar levegőjű klasszikus darabját **A hort** hozza színre a Csokonai színház Bodán Margittal, László Gyulával, Csolnakossyval, J. Lukács Juliával, Székely Zizivel és Nádassy Istvánnal a főszerepekben. Délután mérsékelt helyárakkal az eredeti szereposztásban **Próbaházasság** énekes színmű kerül előadásra.

Hétfőn, november 1-én két előadást tart a **Csokonai színház.** Este A) bérletben Tóth Ede hangulatos, derűs és részleteiben drámai erejű népszínműve **A tolonc** kerül színre. Címszerep Bodán Margité. A vezető szerepeknek s az előadás nivóját Szigeti, Szalma, Egyed Lenke, J. Lukács Julia és Nádassy István biztosítják.

A Csokonai színházban f. hó 30-án a fűtés megkezdődött.

Hétfőn a katonaság az elesett hősök emlékére a temetőben gyászünnepélyt tart. — A színház, hogy az elesett hősök iránti kegyeletét kifejezhesse, a hétfő délutáni előadást nem tartja meg.

Hétfőn este (bérletszünetben) *Molnár és gyermeke.* Kedden: *Tolonc.* Szerdán: *Lili.*

Ifjúsági oktató előadások az Apollóban. Nordisk műsor, mérsékelt helyárak, ma vasárnap 3 és 4 órakor.

Tarzan II. (a esungel gyermeke) befejező rész. Ma utoljára mutatja be az Apolló.

Cosarina (a világ urnője) Miss Napoleon című 6-ik részét ma utoljára mutatja be az Uránia; holnap hétfőn **Az arany asszony** című hetedik folytatás kerül műsorra. Jegyelővétel.

Franceska Bertini a szép olasz művésznő főszereplésével „A tehetetlenség” című 5 felvonásos gyönyörű olasz filmet mutatja be ma vasárnap utoljára az Arany Bika mozi.

A tigris arcu ember amerikai kalandor dráma 7 felvonásban. Pathé-film, hétfőn az Apollóban. Jegyelővétel.

SPORT

Mi lesz vasárnap? (Diószegi uti pálya délután 1 óra) DVSC—DMTK. A két vasutas csapat találkozása nyitja meg a diószegi-uti pálya vasárnap délutáni programját. Mindkét csapat nagy ambícióval készül a mérkőzésre; a vasutasok veretlenségüket akarják megőrizni, míg a DMTK helyezésén akar javítani. Eldöntetlen eredményt várunk. Biró Balogh Imre lesz. Délután 3 órakor nem kevésbé érdekes mérkőzés lesz. A Nyiregyházai Oly szépen szereplő KASE a tavalyi bajnokkal, a DTE csapatával kerül össze. Ha a kéksárgák oly gyengén szerepelnek, mint legutóbb Szolnokon, nem lesz nehéz a Kasának győzelmet aratni. A mérkőzést Káldy Zsigmond vezeti.

Szövetségi díj. Délután 10 órakor a KASE II—DTE H. játszik a szövetségi díjért.

Vidéki mérkőzések. Két debreceni csapat meg vasárnap vidékre bajnoki mérkőzést játszani. A veretlen egyetemi csapat Szolnokra utazott, hogy a Szolnoki MTE-től szerezzon két pontot. 3—4 gólarányú győzelmet várjuk.

A Nyomdászok Kisvárdán a Kisvárdai SE-tel játszanak a győzelem nem sok reményével.

Társasvacsora az Angolkirálynőben. Vasárnap este az Angolkirálynő külön termében sportférjak részvételével társasvacsora lesz, amelyen a kerület tisztviselői, focibaírák, játékosok is részt vesznek. Egy teríték ára 50 korona.

KÖZGAZDASÁG

A HAJDUFÖLD VASÁRNAPI
MELLÉKLETE
ROVATVEZETŐ
BIRÓ PÁL

Guadagni és Haynau

Hogyan kerül ez a két név egymás mellé és mit akarnak jelenteni?

Amaz is idegen származású volt, olasz, emez is német; amaz is az osztrák császári armádiában vívőkedett, emez is; amaz is egy ránk névve kedvezőtlen időnek, Mária Terézia nemzetietlen korszakának volt a gyermeke, tényleges katonatisztje, emez is egy szomorú világnak, a Bach kormányzásának a teljes hatalmu diktátora: és amabból lett öregségére a magyar hagyományoknak és nemzeti érzésnek tüzeslelkű harcosa, gróf Gvadányi József, ebből pedig darutollas kalpagu magyar földesúr, akiből teremtette Jókai gazdag képzelete az öregségében kuruckodó, rebellis Ankerschmidt lovagias alakját. S ha kérdezzük, mi az oka e két nagy átváltozásnak, mi gyújtá fel az olasz és német vért lobogó magyar temperamentumra, mi teszi a nyugdíjas lovasgenerálist esatasorba álló bajnokká, a volt halálos ellenségünket honvéddélellettől ihletett barátunkká, akkor arra csak azt felelhetjük: a föld, ez az őseink véréből áztatott, annyi szent névvel gazdagított hazai rög.

Szvatopluktól Árpád követeli földet, vizet, fűvet kérnek. Nem aranyat és ezüstöt, nem gyulákat és méneseiket, nem rabszolgákat és hajadonokat. Mert a honfoglaló fejedelmnek Hadur a lelkébe sugalta, hogy minden kincs-nél és drágaságnál jobban és erősebben idekötí a bujdosó népet az, ha egyszer ez acólos göröngyöt látják, a folyamok édes vizét megízlelik, harci mőnjüket selymes legelőjén megégetik. Soha többet akkor innen el nem mennek és ha egyik-másik elszóródik is erre vagy amarra a nagy világba, tengeren innen vagy tengeren túlra, még az is mind vissza vágyik ide és nem akarja másutt siriálját aludni, csak itthon. Csudálatos ereje van a magyar földnek, csak meg kell azt ismerni, élni kell rajta, dolgozni kell rétjein és ugarain, hullatni kell rá verejtékünket és akkor nincs e földön sehol senki és semmi, aki vagy ami elbirna bennünket tőle idegeníteni. Talán világosabban és biztosabban soha azelőtt meg nem nyilatkozott a magyar földnek ez a varázslatos hatása, mint a kommunizmus alatt. Azok, akik felépítették a proletárdiktatura örületes tervét, persze kész hűveiknek tartották előre is a parasztságot, a törpe birtokosokat, a falvak népét, a szántóvető lakosságot. De épen ebben a pontban tévedtek — hála istennek — a legsúlyosabban. Nem csuda, ha elszámították magukat ezek a nemzetközi érzésű, isten és haza nélküli élő tömegbolondítók, hiszen az ő lelküket sohasem járta át honi talajunknak ez az elszakíthatatlanul magához kötő hatalma. Épen ezért meglepődve, értelmetlenül, bambán meredtek napról-napra maguk elé, mikor annak idején mindig jobban tapasztalták magyar népünknek mélyszéges szeretetét a magyar föld iránt. Kapkodtak aztán fűhöz-fához, ördögi aljasságuk nem tévovázott a különféle kizsákolásokat sem alkalmazni, de minden hiábavaló volt. Az ősanja, a magyar föld, adta ezrével a maga vértanuit, de végre is megmentette a lényegét, az eszményeket, a vallást, a nemzeti érzést, a tulajdon jogát, az erkölcs tisztességet, a művelődés fejlődését.

Ezek tudatában nemcsak örömmel, hanem nemzetünk jövőjében vetett igaz hittel látjuk végre a nemzetgyűlés törvényhozói asztalán a földbirtokreform javaslatát. Ha becsületesen, szakszerűen, a jogos érdekek teljes méltánylásával alkotják meg és hajtják is végre ezt az alkotást, többet tettek az ország ujjaépítése és felvirágoztatása céljából, mint száz és ezer

másféle intézménnyel. Mert azáltal, hogy egész sereg nincsetlen vörünket tesszük ez ország birtokosává, fenmaradásunk igazi alapját erősítjük és szélesbitjük ismét századokra való kihatással. Részletet kell azért minél hamarabb minél több keresztény polgártársunkat a magyar földből, mert ezt csak a hazánknak üdvére fogjuk cselekedni és voltaképpen nem ennek, vagy annak hasitjuk ki a kisebb vagy nagyobb tagot, hanem magának a nemzet egyetemének. Ezekből az új birtokosokból egy-egy új építő válik, aki a mostani romok omladékain siet és segít a jobb jövőt megteremteni. Elvitathatatlan tény, hogy azon egy pár tényező között, melyekből országunk területi épségének helyreállítását reméljük, földünk termő ereje, kifogyhatatlannal dus és évről-évre megújuló áldása a legelső, mert enélkül Csonkamagyarország sem tud lábra állni még csak ideig-óráig sem. Ha azért e termő erőt az új birtokosok szorgalma és szeretete által fokozzuk, sőt megsokszorozzuk, azáltal csak irredenta politikánkat tesszük hatékonyá. De nemcsak a béke korszakában nyernék ezzel a reformmal, hanem egy esetleges, jövő háború esetére is. A lezajlott véres csatákban a magyar hadsereg hervadhatatlan babért szerzett, ezt majd a lehgigadt, tárgyilagos történetírás még erősebben ki fogja domborítani, és hadseregünkben is azok a névtelen százazrek voltak a legnagyobb hősök, kik az eke szarva mellől mentek a pusztító öldöklésbe. Igen, mert ezek lelkét a magyar föld és így a magyar haza szeretete járta át és bárhol vívták idegenben is a gyilkos tusákat, kobloket az igazi, mélyszéges nemzeti érzés hevítette.

Ez a reform tehát békében építő, áldásos hatást, háborúban megvédő, harcias lelket fog gyakorolni, illetve teremteni számunkra, Biztos rálog erre vonatkozólag az a tény, hogy idegen népek ideszakadt fiait is tízes magyarokká gyurta át a honi rögök művelése, mint amilyenek voltak Gvadányi és Ankerschmidt. Mennyivel inkább lelkes, hűséges, alkotó, hős tagjaivá válnak nemzetünknek majd azok az új birtokosok és ivadékaik, kiknek ereiben már különben is magyar elődök vére kering?!
Dr Bessenyei Lajos.

Hirdetését

d. u. 2 órála adja be a

HAJDUFÖLD

kiadóhivatalába

(Piac-u. 59.) ha azt

akarja, hogy másnap

ezren és ezren olvassák!

Sőt, dohányt, kékővet buzaoltáshoz kaphatnak tagjaink. — Akik tengeriért cserébe buzát jegyeztek, sziveskedjenek az árára és költségére 70 K-t métermázsánként hétfőn (nov. 1.) Debrecen és vidéke mezőgazdájának hitelszövetkezete pénztáránál befizetni, mert a buzát beszerezni csak így áll módunkban. Debreceni Gazdasági Egyesület.

— Női méhészeti tanfolyam. Van szerencsém a női méhészeti tanfolyamra jelentkezett hölgyeket ez uton értesíteni, hogy a tanfolyam — miután a mézföldolgozást előadó tanárnőnk megszállott területen rekedt — folyó méhészeti

idényben már megtartható nem lesz. Tihanyi István, a IX. m. kir. méhészeti ker. vezetője. Árpáeri buza- vagy rozs-vetőmag. Felkérjük azon gazdákat akik árpáért cserében buza- vagy rozs-vetőmagot kaptak sziveskedjenek haladéktalanul elszállítani az István malomból beszállítván a megfelelő árpa mennyiséget. Debreceni Gazdasági Egyesület.

— Nem lehet táviratozni Romániába és az oláhok által megszállt részekre. Értesitem a közönséget, hogy Romániába és a románok által megszállt magyar területre táviratok további intézkedésig nem adhatók fel. Posta főigazgató.

METEOR

MOZGÓ BOCSKAY-TÉR

Ma, vasárnap okt. hó 31-én

Az árendás zsidó

Népszínmű 4 részben Főszereplők Gál Gyula és Báthory Giza. Doktor ur. Vigjáték 2 felvonás. Előadások kezdete délután 3, 5, 7, és 9 órakor. Pénztárnyitás d. e. 10 órakor. Helyárak Páholy 10 K Földszint 8 K, I. hely 6 K, II. hely 5 K, III. hely 4 K

LOKOMOBILT

15-20 lóerővel keresnek.

Ajánlatot kértek: DEBRECENI HÉTESÁRUYÁR KÉSZV.-TÁRS. Verbőczy-u. 19.

Elkeltek

a Keresztesi-u. 23., Nyil-u. 121., Bauer-u. 8., Csóka Pál-u. 2., Keresztesi-u. 21. és Csapékerti Magyar-utca 9. számú házak!

Tehát most már ezen ingatlanok után se méhőztasanak érdeklődni. Ezen ingatlanokat, az eladással megbizott

Nagy Lajos Országos Adásvételi Vállalat adta el!

Debrecen városának legrégebbi adásvételi vállalata. Alapított 1900-ban. Fennáll 21-ik éve. — Iroda: Veres-utca 9 sz — Telefon 13-76. Ujabb eladási megbízások fölvetetnek mindennap reggel 8 órától esti délutáni 6 óráig.

Az eladások eszközzéséért, közvetítéséért az eladó tulajdonosok által egyetlen fillér közvetítési díjat sem kell fizetni a Nagy Lajos iroda részére!

1918—1919. évi

Homoki fajborokat

hordószámra és leüvegezve ajánl

Csanak József kereskedelmi részvény társaság

Mézet veszünk.

Ha olcsó és izléses virágcsokrot, kosarat, koszorút akar az vásároljon bizárodilag
Rózsa Virágcsarnokba

Kossuth-utca 2. sz. (Városháza épület.) Múvirágkoszorúk viszonteladásra a legolcsóbb gyári árban.

GEBAUER KAROLY ÉS TARSA

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA, KOSSUTH-UTCA 2. SZÁM.

Alapított: 1898. évben.

Temetéseket a legolcsóbban eszközöl a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kiítelig. TELEP: Homokkerti, Hid-utca 8. szám.

DEBRECENI Kalapgyár

SZELLÉS KÖSA

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készítiknek

PIAC-U. 63. SZ.

KISS FERENCZ

női szabó
Piac-u. 56.
Iskolában munkát jutányos áron készít. Szakszerű munkát. Tanítást is elfogad volt Molnár-cég szabására.

Debreczen sz. kir. város köztisztasági és fuvarozási vállalatának

irodájában a hivatalos órák délelőtt 8 órától 12 óráig, délután fél 3-tól 5-ig tartanak, vasárnap és ünnepnapokon 8-11-ig. Vállalunk házi szemét és tüzfufuvarozást jutányos áron. Telefon 481. Irodahelyiség Kossuth-utca 9. sz. (Hátul az udvarban.)

Biztosítások szerzésében jártas agilis

Üzlet-szerzőket

azonnali belépésre keresünk.
Cím a kiadóban.

Eladó különféle dolgo

A Nagy Lajos adásvételi irodában Vörös-utca 9. sz. alatt és pedig:

Csomagoló papír

nehány rizsma, divatcikkek, kalapok és más egyéb árucikkek csomagolására. Nagysága: 50 cmtr széles, 76 cmtr hosszú. Ára ó rizsmánként 300 K 350 és 400 K. Nagyon olcsó vétel. Egy rizsmánál egy-egy minőségiből kevesebb nem kapható. Egy ó-rizsmában van 480 iv. Minták díjtalanul kaphatók az irodában. E papírok vékony írógéppapírnak is használhatók. (Én is ezeket használom.)

Öntött vaskályhák

már használt, de kifogástalan állapotban, darabja 400 korona.

Kő-sajtóhoz

festékek, kence és különböző méretű kövek

Mimeograph és Roneo sokszorosítóhoz stencil viaszlapok

Papirzacskó-üzem bezúntetése miatt

a még raktáron levő cukorkák, csomagok, gyógyszerek, fűszerárak stb. csomagolására alkalmas csomage-papirzacskók.

Az egész egy tételben átvéve 30% árengedménnyel, kisebb mennyiség (ezrenkénti) vételnél pedig 20% árengedmény. Minták ármegjelöléssel, díjtalanul kaphatók az irodában.

FEHERTOI BELA

temetkezési intézete Debrecen, Dégenfeld-tér 4. sz.

Minden rendű és rangú temetések összegéből 4 százalékos pénztári engedélyt ad. Temetéseket legolcsóbban kegyeletteljes pontossággal végez

Tüzifa

(tölgy, cser és bükkhasáb, Csehszlovákiából importálva) waggontelepekben azonnali szállításra megrendelhető
Reinhold Miklósnál
a szőlőj egyes. gőzfűrészs és órmolom Rt. megbízottjánál. Debreczen, Kossuth-u. 61. sz. A.

Koros Sándor

férfi-szabó
Közlekedés Piac-u. 69.
Női és férfiakat készít. Elegáns férfi öltönyök készítése.

FORGÁCS I.

műorás
Bátthyányi-u.

Akácfasorokat,

erdőket, mindenféle tűzifát és számfát legmagasabb áron vásárolok vagy részben kitermeltetem

Bartha István
tüzifa-kereskedő

Ispotyán-ut 3-b. Vas és rézbutorgyár mellett.

Kövérty és Altmann

szobák, pinc 42. Pannónia 601 ut. Bármilyen szakmába vágó munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

Sürgősségi és vese-intézet

PAULÓ I.
Bátthyányi-u. 22.
Telefon: 1365.

Elelmiszer

felhozatali

egyesülés

Hözvetlen termelőktől

vásárol

tojás, baromfi, vad, bab, borsó, lencse, mák, dió, méz, sertés, zsír és szalonnát

Ajánlatokat kér

mennyiség, minőség és ár megjelölésével
BUDAPEST IX.

Tóth Kálmán-utca 8-10 címre

Sürgőnycim

EFE
BUDAPEST

Telefon Inferurban
József 25-02
vagy József 5-86

Zákány József

fuvarozási vállalata
PIACZ-UTCA 43. SZÁM.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Téli káposzta
kapható Deák Ferencz-u. 13. szám alatt.

Gyakorlott
vasesztergályos segédet felvesz Tinka gépműhely.

Egy
jókarban lévő hajtókocsi kerestetik. Cím a kiadóban.

Egy
lókaparó gép. Egy kettős eke eladó Péterfia 55.

Diót
keresek megvételre. Ajánlatokat a minőség és ár megjelölésével a kiadóba kérek. „Dió” jelige alatt

Portland cement
mész, gipsz, kátránypapír nagyban-kicsinyben kapható Sümeginnél Csapo-u. 11. sz.

Sarokház
nagy állomás n kívül forgalmas helyen eladó Sümeginnél Csapo-u. 11.

Egy
uj kettős eke komplett 2500 K-ért eladó. Bundi-utca 7.

Leszállított áron
sürgősen eladó az Ujkert Lehel-utca 37 számú 786 négyszögöl területű szőlő. 2 szobás lakás, konyha, kamara, pince, veranda, jövizli sz vattus kut, — azonnal beköltözhető lakással. Értekezhetni Nép-szöv. Bátthyányi utca 6. Király pénztárossal.

Eladó
14 család méh kaptárakban 14 drb országos nagy kerettel. — Családonként 2500 korona Geló Sándornál Nap utca 217. Kaban.

Hollandiai napilap
másodkézbe átadó. Cím a kiadóban.

Jobb

családból harisnyagép kötéshez nők felvételnek. — Benyáts harisnyagyár Csapo 42

Rikancsok

felvételnek fix fizetéssel és jutálékkal lapunk kiadóhivatalában

Érett trégya

nagy mennyiségben kapható a Vilmos laktanyában. Érdeklődők forduljanak a laktanya parancsnokságához.

Eladó

egy vaskálya és csatornacsövek Darabos-utca 28

Butorozott

szobát ke esek. Ajánlatokat a kiadóba kérek.

Debreczeni Gardák Bankja, Kossuth-u. 17. Kölcsönöket folyósít házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad, a betétek után kamatot ad. Értékpapírokat vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbead (safe deposit) páncél rekeszeket. Takarekpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Felteknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésre áll.

Hangverseny cimbalom pedálos, kitűnő hangú, teljesen jókarban kottákkal együtt eladó. Eötvös utca 114.

MINDENFÉLE

Nyomatványt

izlésesen és jutányos áron készít a MAGYAR NEMZETI KÖNYV-ÉS LAPKIADÓVÁLLALAT RÉSZVÉLTÁRSASÁG.

Szabó János

uri szabósága és egyenruházati cikkek raktára Püspöki palota. (Nagytemplommal szemben.)

Házárverési hirdetmény.

A debreceni Jótékony Nőegylet kezelése alatt álló Váradi-Szabó alapítvány tulajdonát képező Széchenyi-utca 6. számú házas telek 1920. évi november hó 6-án d. n. 3 órakor a Nőegylet Péterfia-utca 68. szám alatti Veressné Szathmári Teréz-féle árva-házának nagy termében megtartandó nyilvános szóbeli árverésen örök áron eladatik.

Kikiáltási ár: 760,000 korona, bánatpénzül 180,000 korona leteendő.

Részletes árverési feltételek a Kollégiumban a számvevői vagy az ügyészi hivatalban megtekinthetők.

Debrecen, 1920 október 27.

DR. ÁDOR DÁNIEL,
nőegyleti ügyész.

VARGA PÁL,
nőegyleti ellenőr.

Megjelent a

Napsugár

6-ik száma.

RUM és LIKÖR ESSENTIAK

Parfümök, arckrémek, szappanok, kölni vizek, füstű és kefeárak a legolcsóbban szerezhetők be a

Korzó Drogueriában Piac-utca 42.